

క్రాచ్చిచ్చులాంటి ఈ భయంకరమైన జీవితం నుండి, తప్పించుకొని దూరంగా, ఎంతో దూరంగా పారి పోవాలనిపిస్తూ ఉంటుంది. అప్పుడప్పుడు, కానీ నీడలా వెన్నాడే జీవితం కబంద వాస్తాలో నుండి, తప్పించుకోవటం, నాలాంటి సామాన్యులకు ఎలా సాధ్యం? అక్కడి ఒక్క మృత్యుదేవతకే ఉంది. కానీ చావును అంత తేలిగ్గా ఆహ్వానించగలమా? చేతులారా ఈ గ్రుక్కెడు ప్రాణాన్ని వదలటం ఎంత కష్టం?

అరవై ఏళ్ళ జగన్నాథం మంచానికి బల్లెలా అంటు కొని, తనలోతానే ఏవిటేవిటో గొణుక్కుంటున్నాడు. ధీర్మ వ్యాధితోనూ, వార్ధక్యంతోనూ అతడు పూర్తిగా చిక్కి శల్యమైపోయాడు. ఈ జగన్నాటకంలో అతని పాత్ర ముగింపుకు వచ్చింది. సర్వేశ్వరుని పిలుపుకోసం, ఆ సామాన్య మానవుడు ఎదురు చూస్తున్నాడు. అప్పుడప్పుడు అతనికి విపరీతమైన దగ్గు వస్తుంది. ఆ దగ్గు భయంకరమైనది. అంత గట్టిగా దగ్గుడానికి అతనిలో ఓపికలేదు, బలమూలేదు. ఆ దగ్గు రాగానే, అతడు శ్లేషంలోపడ్డ ఈగలా, గిజిగిజా తన్నుకుంటాడు. కానీ ఆ దగ్గుకు, దయా దాక్షణ్యాలులేవు. అతన్ని చిత్రవధ చేస్తుంది. ఆ బాధ భరించలేక 'చంపేయ్ భగవంతుడా!' అని ఏడుస్తుంటాడు జగన్నాథం.

'మావయ్యా! కాఫీ పుచ్చుకోండి' అన్న కోడలు కమల మాటలువిని, మెళ్ళగా కళ్ళు తెరిచాడు జగన్నాథం. కమల చెమిచాతో కాఫీ తీసి, మామగారి నోట్లో పోస్తూ ఉంది. మెల్ల మెల్లగా త్రాగుతూ, కాఫీ త్రాగడం పూర్తిచేశాడు జగన్నాథం.

తర్వాత కమల పొడిగుడ్డతో, మామగారి ముఖాన్ని మెల్లగా తుడిచి, కాస్తా 'వక్కపాడి వేసుకుంటారా మావయ్యా!' అంది.

'అందుకోతల్లీ!' అన్నాడు జగన్నాథం కొంచెం ఆయాసంగా. వక్కపాడి తీసుకురాడానికి లోనికి వెళ్ళింది కమల.

కాఫీ కడుపులో పడగానే, జగన్నాథం ప్రాణం కాస్తా తెప్పరిల్లింది. ఇంతలో కోడలు వక్కపాడి తెచ్చి

'నోరు తెరవండి మావయ్యా' అంది. జగన్నాథం నోరు తెరిగాడు. కమల, మామగారి నోట్లో వక్కపాడి వేసింది. మెత్తని ఆ వక్కపాడిని మెల్లగా చప్పరిస్తూ అమ్మదూ! చచ్చి ఏ కడుపున పుట్టి నీ ఋణం తీర్చుకుంటాను తల్లీ! నువ్వు నాకు కోడలవేమాత్రముకాదు. నన్ను నీ కన్నతండ్రిలా కళ్ళలో పెట్టుకోని కాపాడుతున్నావ్. ఈ ముసలి ప్రాణం, నిన్ను ఎంతో కష్టం పెడుతూ ఉంది తల్లీ!' అన్నాడు జగన్నాథం. అతని కళ్ళు ఆ మాటలతో చెమ్మగిల్లినాయ్!

కమల చప్పన మామగారి రెండు చేతుల్ని పట్టుకొని 'ఎంతమాటన్నారు మావయ్యా? మిమ్మల్ని నేవించటం, నా ధర్మం మావయ్యా! ఆ ధర్మాన్ని విస్మరిస్తే, ఈ దుర్మార్గుల్ని భగవంతుడు తుమిస్తాడా! మీరు నా నేవతో సంతృప్తిపొంది, నన్ను ఆశీర్వదిస్తే, ఆ ఆశీర్వాదమే, నాకు, నా వృద్ధాప్యంలో శ్రీరామరక్షగా నిలబడుతుంది మావయ్యా! మిమ్మల్ని హింసీస్తే, రేపు ముసలి కాలంలో నా బిడ్డలు నన్ను కూడా హింసీస్తారు! కాబట్టి ఇదంతా నా స్వార్థమే మావయ్యా! కేవలం భవిష్యత్తులో సుఖించడం కొరకే, మిమ్మల్ని నేనిస్తున్నాను.'

అంటూ కమల నవ్వింది. జగన్నాథం మనస్సంతా తృప్తితోనూ, ఆనందంతోనూ నిండిపోయింది. 'నీ మనసు నవీనతం తల్లీ! అన్నట్టు రామం ఇంకా ఆఫీసు నుండి రాలేదమ్మా! ఇంకా ఎప్పుడొస్తాడో యేమో! టైము ఎంత అయిందమ్మా! ఆఫీసు విడిచిపెట్టేవేళ అయింది కదూ!' అంటూ, అన్ని ప్రశ్నలు ఒక్కసారి గానే, వెయ్యసాగాడు జగన్నాథం. అన్నిటికీ తల ఊపి 'ఆ! ఇక వచ్చేస్తారు మావయ్యా! కాస్సేపు మీరు కళ్ళు మూసుకొని నిద్రపోండి. విశ్రాంతి చాల అవసరం అని డాక్టరు మరిమరీ చెప్పాడుగా! నిద్రలేచిన తర్వాత మందు పుచ్చుకుందురుగాని!' అంటూ కమల తెల్లని దుప్పటి జగన్నాథం గొంతువరకూ కప్పి, లోపలికి పోయింది.

కళ్ళు మూసుకున్నాడేగానీ, జగన్నాథానికి నిద్ర రావటం లేదు. ఇప్పుడు జగన్నాథానికి కొడుకుమీద

మరీ ఆపేక్ష ఎక్కువవుతూ ఉంది. తనకొడుకు ఎప్పుడూ తన దగ్గరే ఉండాలని, పోతే తన జీవం ఆ కళ్ళముందే పోవాలని జగన్నాథం ఏవేవో పిచ్చిగా ఆలోచిస్తున్నాడు. తనేకాదు, లోకంలో ఏ తండ్రినా, వృద్ధాప్యంలో, తన కొడుకు తనముందే ఉండాలని ఆశిస్తాడు. ఉన్నట్టుండి, జగన్నాథం హృదయం రెక్కలు తెగిన పక్షిలా, విలవిలా కొట్టుకుంది. నలభైవళ్ళ క్రితంనాటి, తన జీవిత చరిత్రను తరచి చూసుకున్నాడు. గతమంతా, అతని కళ్ళముందు సినీమా రీలులా గిట్టిన తిరిగింది. ఆ చలన చిత్రంలో కథానాయకుడు. తండ్రి హృదయాన్ని చీల్చి చెండాడిన దుర్మూర్తుడు.

అప్పటికి జగన్నాథం, ఇరవై రెండేళ్ళ యువకుడు. సృష్టిలోని సౌందర్యమంతా, పంచరంగులు పులుముకొని, మానవుని మనస్సును. ఏవేవో తీయని తలపుల భారంతో కవించే వయస్సుది. తండ్రికి ఒక్కడే సంతానం కావటం చేత జగన్నాథం ఎంతో గారాభంగా పెరిగాడు. ఆ గారాభం ఎంత భయంకరమైన పరిణామానికి దారితీస్తుందో, మొదట్లో జగన్నాథం తండ్రి ఊహించుకోలేకపోయాడు. చదువు సంధ్యలు జగన్నాథానికి జడిసి, ప్రాణ స్నేహితులై నాయ్. చిన్ననాటి కానీ పందాలు, వయస్సు వచ్చిన నాటికి క్లబ్బుల్లో పేకాటగా మారినాయ్. త్రాగుడు జూదం, వ్యభిచారం జగన్నాథానికి ప్రాణస్నేహితులై నాయ్. జగన్నాథం తండ్రి దుఃఖంతో కుమిలిపోయేవాడు. 'కాంతం! ఈ సంతానాన్ని నాకు అప్పజెప్పి, నువ్వు చనిపోయి, ఈ బాధల నుండి కాళ్ళ తంగా తప్పించుకున్నావ్. వాడు నా కంటిముందే ఇలా సర్వనాశనమైపోతూ ఉంటే, నేను చూడలేను కాంతం! నన్ను కూడా నీ దగ్గరకు తీసుకుపో!' అని భార్యపోటో ముందు నిలబడి దుఃఖిస్తూ ఉండేవాడు.

'పెళ్ళి చెయ్యవయ్యా! పిల్లాడు బాగుపడతాడు' అని ఎవరో సలహా యిచ్చారు జగన్నాథం తండ్రికి. అది నిజమేననిపించింది. వెంటనే ఆ మాటను తన కొడుకు చెవిలో వేసాడు. ఏకశ నున్నాడోగానీ జగన్నాథం సరేనన్నాడు. ముసలి ప్రాణం ఉప్పొంగిపోయింది. కానీ అప్పటికే ముసలివాని ఆస్తిలో చాలాభాగం హరించుకు పోయింది. ఇక ఉన్నదల్లా, తలదాచుకోడా కిని ఆ యిల్లు ముక్క, ఏడాదంతా కడుపునిండే పొలం

చెక్కాను. ఏదో విధంగా కొడుకు ఒక ఇంటివాడైతే ఆ కాస్తా ఆస్తి నేనా కాపాడుకుంటాడని ముసలివాని ఆశ.

కానీ ఆ ఆశలనన్నీ నాశనం చేసినందుకు ఈ నాడు రోగిష్టి జగన్నాథం పశ్చాత్తాపంతో కుమిలి పోయాడు. బైట ఆకాశంలో మేఘాలు నల్లగా దట్టంగా అలుముకున్నాయ్. కొద్ది సేపట్లో చిన్న తుంపర్లుపడి, వాన పెద్దదయింది, రోడ్డుమీద జనసంచారం తగ్గి పోయింది. చీకటి మెల్ల మెల్లగా అలుముకుంటూ ఉంది. టంగు టంగున గడియారం ఆరుగంటలు కొట్టింది జగన్నాథం ఆతృత హెచ్చింది.. కొడుకు ఇంకా యింటికి రాలేదు. ఎందుకో ఈ రోజు మనస్సంతా అదోలా ఉంది. గుండెల్లో భయం గునపాలతో జడుస్తూ ఉంది. అశాశ్వితమయిన తన జీవితానికి భగవంతుడు నేటితో భరత వాక్యం పాడతాడనే పిచ్చి ఆలోచన మనస్సులోకి రాగానే, జగన్నాథం బెంగతోనూ భయంతోనూ గజ గజలాడిపోయాడు. మెల్లగా గొంతెత్తి 'అమ్మదూ! కమలా!' అంటూ కోడల్ని పిలిచాడు. ఆ పిలుపు విని కమల లోపలినుండి పరుగెత్తుకొంటూ వచ్చి 'ఏం మావయ్యా! పిలిచారా!' అంది. జీవంలేని జగన్నాథం కండ్లలో భయం మాత్రం స్పష్టంగా కనిపిస్తూ ఉంది, కమల మనసు కరిగిపోయింది. ఆ 'ముసలి హృదయం ఎందుకో వాపోతూ ఉందని ఆమె గ్రహించింది. ప్రేమతో 'ఏం మావయ్యా! ఏవిటి కావాలి' అంది.

జగన్నాథం వణికిపోతూ 'అమ్మా ఎందుకో భయంగా ఉందమ్మా! అబ్బాయి యింకా రాలేదుకదూ! నేను యివాళ చచ్చిపోతానమ్మా! నా రాముణ్ణి ఇంకో సారి ఈ పాపిష్టి కళ్ళతో చూడకుండానే చచ్చిపోతానేమో?' అంటూ భోరున పనిపిల్లాడికి మల్లె ఏడ్చాడు.

కమల, జగన్నాథం కన్నీళ్లు తుడుస్తూ 'తప్పు మావయ్యా! మీరు అనవసరంగా కంగారు పడకండి. వారు ఈ పాటికి యింటికి రావలసిందే! వర్షం మూలాన ఎక్కడో నిలబడి ఉండిపోయి ఉంటారు. మీకేం భయం లేదు మామయ్యా! కాస్తేపు కళ్ళు మూసుకొని నిద్రపోండి!' అంటూ కమల గ్లాసులో మందు కలిపి 'ఈమందు త్రాగండి మామయ్యా!' అంటూ జగన్నాథం చేత మందు త్రాగించి, లోనికి వెళ్ళిపోయింది.

మా హృదయపూర్వకమైన దీపావళి అభినందనలు

మీకు కావలసిన....

మా 1962

మల్టీకలర్ హాఫ్ సెట్ పిక్చర్ కాలండర్లకు, ఆర్డరులు, దయచేసి మా ఏజంట్లద్వారా గాని, లేక మాకు నేరుగాగాని పంపించవలెనని కోరుచున్నాము.

ది కారనేషన్ లిథో వర్క్స్,

దర్మవిల్లా బిల్డింగ్స్!—త. పె. నెం. 2 — శివకాశి (S.I.)

పోస్. నెం. 54 — స్థాపితం 1936 — గ్రామ్స్: "కారనేషన్."

జగన్నాథానికి తన గత చరిత్ర తిరిగి కళ్ళముందు మెదిలింది.

జగన్నాథం ముసలి తండ్రి ఎంతో కష్టపడి, ఒక కుగ్రామంలోని కన్యను తెచ్చి జగన్నాథం పెళ్ళి జరిపించాడు. అదీ చాలా రహస్యంగా, అకస్మాత్తుగా జరిగింది. కారణం జగన్నాథం గుణగణాలే. అతని దుష్ప్రవర్తన చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలకు కూడా వ్యాపించింది. అందువల్ల తెలిసిన వారెవ్వరూ, జగన్నాథానికి నిల్లనివ్వడానికి సమ్మతించలేదు. పైగా జగన్నాథానికి పిల్లనిచ్చే పొరపాటు, ఎవరయినా తెలియక చేయబోతే సాధ్యమైనంత వేగంగా ఆ కన్యాదాత చెవిలో జగన్నాథం సుగుణాల్ని వర్ణించి ఆ సంబంధం తప్పిపోయేటట్లు చేసేవారు.

జగన్నాథం భార్య పేరు భాందవి. ఆ అమ్మాయిది చాలా లేమి కుటుంబం. చిన్ననాడే తల్లిదండ్రుని పోగొట్టుకున్న ఆ ఆనాధ, పేద మేనమామ ఆదరణలో పెరిగింది. మేనమామ భార్య చాలా కఠిన స్వభావం

కలది. ఆవిడకు తన యిద్దరి స్వంత బిడ్డలతోపాటూ భాందవిని కూడా సమానంగా ఆదరించడం చేతగాని పని అయింది. అందువల్ల ఆవిడ చాలా తెలివితేటలతో ప్రవర్తించేది. సాధ్యమైనంత తక్కువ తిండిపెట్టి ఆ తిండికి ఇరవై ఇంతలు చాకిరి చేయించి, భాందవి రక్తమాంసాన్ని పూర్తిగా పీల్చి పిప్పిచేసి మరీ వదలి పెట్టింది. భాందవికి జరుగుతున్న అన్యాయం మేనమామకు బాగా తెలుసు. కానీ భార్యనోరు తెలిసినవాడు కావటంచేత కిక్కిరుమనకుండా చాటుగా కంట తడి పెట్టుకునేవాడు. అప్పుడప్పుడు 'నేను ఉండి కూడా, చచ్చినవాడితో సమానమమ్మా! నిన్ను సుఖపెట్టలేక పోతున్నాను' అంటూ చాటున భాందవిదగ్గర బాధపడేవాడు. భాందవి నిర్విచారంగా చిరునవ్వునవ్వి ఉరుకునేది. ఆమె సహనాన్ని, శాంతాన్ని ఎన్నడూ కోల్పోలేదు. పేదవాడయిన మేనమామ, పెద్ద కట్టు కానుకలు యివ్వటానికి శక్తిలేక, జగన్నాథానికి తన మేనకోడల్ని ఇవ్వటానికి అంగీకరించాడు.

పెళ్ళి పూర్తి అయింది. ఇప్పటికిగానీ, ఆ అమాయకానికి తెలిసిరాలేదు జగన్నాథం. భ్రష్టుడని, తెలిసిన తర్వాత నెత్తి, నోరు కొట్టుకుని భాండవిని కావలించుకొని 'నీ బ్రతుకు బండలు చేసానే తల్లీ అని భోరున ఏడ్చాడు. భాండవి చలించలేదు. కష్టాలో పుట్టి కష్టాలో పెరిగి, తిరిగి కష్టాలోనే పడుతున్న భాండవికి, బాధలంటే బొత్తిగా భయం లేకపోయింది. ఫేలవంగా నవ్వి 'ఇంధులో నువ్వు చేసిన అన్యాయం యేమీలేదు మామయ్యా! నా తలవ్రాత ఎలా ఉంటే అలా జరుగుతుంది. దుఃఖ పడకు మామయ్యా! ఊరుకో' అంటూ భాండవి మేనమామను ఓదార్చింది.

భాండవిలాంటి ఉత్తమరాలు, తన కోడల్లె నందుకు, జగన్నాథం తండ్రి ఆనందంతో పొంగిపోయాడు 'సౌందర్యవతి, సుగుణవతియైన కోడలు రాకతోనే నా తన కొడుకు బుద్ధి తెచ్చుకుంటాడని ఆ ముసలివాడు ఆశించాడు, కానీ అతని ఆశలన్నీ నిరాశలయినాయి. కొడుకు ప్రవర్తనలో కొంచెంకూడా మార్పు కనిపించలేదు. మొదట్లో జగన్నాథం వారానికి నాలుగు రోజులయినా ఇంట్లో ఉండేవాడు. కానీ భార్య నెల తప్పిందన్న వార్త అతని చెవులకు ములుకుల్లా సోకింది. జగన్నాథం తండ్రి ఆనందంతో పొంగిపోయాడు.

ఉన్నట్టుండి. ఒక శుభోదయాన్న. జగన్నాథం, మేరీ అనే కిరస్తానీపిల్లతో పరార్లైనాడు. పారిపోతూ, భార్య నగల్గి, ఇంట్లోఉన్న డబ్బు దస్కాన్ని తస్కరించి మరీ మాయమయ్యాడు జగన్నాథం. కులగౌరవం. సిరి సంపదా అన్నీ మాయమైపోవటంతో, జగన్నాథం తండ్రి నిలువునా కూలిపోయాడు, మనోవ్యాధితో మంచంపట్టి, కొడుకుకోసం కలవరించసాగాడు. బాంధవికి, బాధలను సహించగల శక్తి నానాటికీ, నశిస్తూ ఉంది. కట్టుకున్న భర్త కంటికి కనిపించకుండా పరార్లయ్యాడు. కన్నతండ్రిలా ఆదరిస్తున్న మావగారు మంచం పట్టారు, చింతలతో. చికాకులతో పూర్తిగా చితికపోయి, అప్పుడప్పుడు ఏ నూతిలో గోతిలోనోపడి, ఆ గ్రుక్కెడు ప్రాణాన్నీ పోగొట్టుకోవాలనుకునేది బాంధవి. కానీ కడుపులో పెరుగుతున్న బిడ్డ, కళ్ళ ఎదుట మంచంమీద నానాటికీ కుష్కించుపోతున్న మావగారు, ఆవిడ కళ్ళముందు మెదిలి. ఆ ప్రయత్నమండి

విరమింపచేసేవారు. ఎప్పటికైనా జగన్నాథం తిరిగివస్తాడని బాండవి వెయ్యికళ్ళతో ఎదురుచూసేది.

కానీ ఆవిడ ఆశలు అణగారిపోయినాయి. జగన్నాథం తిరిగిరాలేదు, జగన్నాథం తండ్రిరోగం నానాటికీ ముదిరిపోతూ ఉంది. ఎన్నిమందు లిచ్చినా, రోగం తగ్గుముఖం పట్టలేదు. కానీ ఇంటిమీద పొలంమీద అప్పు మాత్రం బాగా పెరిగిపోతూఉంది. 'నాయినా! జగన్నాథం జగన్నాథం!' అంటూ ముసలితండ్రి, తన ఒక్కకా నొక్క బిడ్డకోసం, ఆహారాత్రాలూ తపించి పోతున్నాడు. ఆ ముసలిప్రాణం, కొడుకు దర్శనం కోసం తహతహలాడిపోతూ ఉంది. కానీ, ఎక్కడో మోహంధకారంలో ములిగిపోయిన ఆ కొడుక్కిమాత్రం కన్నతండ్రి ఆక్రందన వినిపించలేదు.

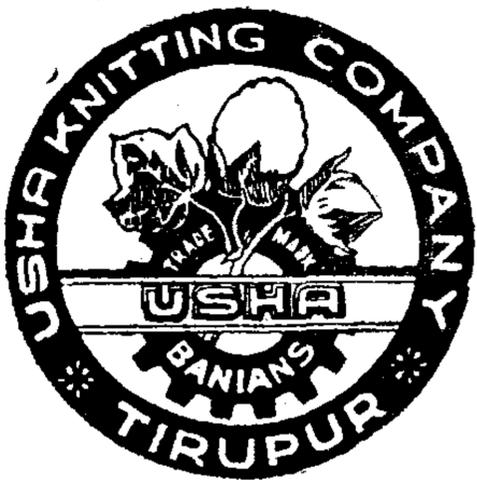
జగన్నాథం తండ్రికి మృత్యుగడియలు సమీపించాయ్ అతని నోరు పడిపోయింది. కానీ కొడుకు తిరిగి వస్తాడేమోనన్న ఆశతో గుమ్మంవైపు చూస్తున్నాడు. అమావాస్య అర్ధరాత్రివేళ అతనికి చావు తెలివి వచ్చింది. కోడల్ని పిలిచి దగ్గర కూర్చోమన్నాడు. భాంధవి కళ్ళు దుఃఖంతో ఎర్రబారినాయి. మావగార్ని మాసి బావురు మని విడ్చింది; జీవనయాత్రను ముగించిపోతున్న ఆ ముసలి వాడు, కోడలికడుపు తడిమి కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకొని, తిరిగి గుమ్మంవైపు చూసాడు. అనుక్షణం, కొడుకు వస్తాడనే ఆశతో ఆ ప్రాణి గిజగిజ తన్నుకుంటూ ఉంది.' అబ్బాయి ఇక రాడుకదూ!' అన్నట్టు ఆ ముసలివాడుకోడలి వంక చూసాడు. బాంధవి దుఃఖభారంతో తడబడుతూ వస్తారు మామయ్యా! తప్పకుండా వస్తారు అంది కాని ముసలిప్రాణి ఆ మాటల్ని నమ్మేసినిలో లేదు. అలా ప్రకాంతంగా కోడలివంక నే చూస్తూ, జగన్నాథం తండ్రి టక్కున మెడవాల్చి, ఇహలోకబంధాల్ని పూర్తిగా తెంచుకొని పరలోకానికి పారిపోయాడు.

మావగారు చనిపోయిన మూడవనాడే భాంధవి ప్రసవించింది మగబిడ్డను కన్నది. ఆనాడే జగన్నాథం తిరిగి ఇంట్లో అడుగుపెట్టాడు. కానీ చాండవి బ్రతకటం కష్టమని డాక్టరు నిరాశతో అన్నాడు జగన్నాథం ఆతృతతో భాండవి గదిలోనికి పరుగుతీసాడు. కానీ అప్పటికి భాండవి ఈ లోకంలోనుండి అస్తమించింది. కానీ ఆనాడే జన్మించిన పసివాడు మాత్రం. ఈ లోకంలోని

ఎవరై నా మీవద్ద
 తను మాత్రమే మంచి బనియన్
 తొడిగినట్లు చెప్పకొని గర్వపడుచున్న,
 మీరు వెనువెంటనే మీశాంతం వదులుకోవద్దు.
 వారు ధరించిన బనీనుయందు,
 “ఉషా” అని గుర్తున్న దేమో గమనించండి.
 ఉన్నట్టే మన్నించమనండి.
 ఎందువల్లననగా,
 “ఉషా” అని గుర్తువేసి ఉండే బనియన్లు
 చాలా మేలైనవి. వీటిని

సెటింగు కంపెని తిరువూరు
 వారిచే సరియైన పద్ధతిలో
 మంచి నూలుచే తయారు
 చేయబడినవి.

*

ఇప్పుడు ధారాళముగా దొరుకుచున్నది.

*

మానవుల కష్టసుఖాలతో, తనకు నిమిత్తం లేనట్లు, ఉయ్యాలతో చక్కగా ఆడుకుంటున్నాడు. జీవితంలో మొదటిసారిగా జగన్నాథం కళ్ళు తెరిచాడు. దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేక ‘భాండవీ’ అని బిగ్గరగా అరిచి, ఉయ్యాల లోని బిడ్డనుతీసి, తన హృదయానికి హత్తుకొని, ఏరులా కన్నీరు కార్చాడు. నాటితో పూర్తిగా మారిపోయాడు. దుర్వ్యసనాలను దూరం చేసాడు. కష్టపడి కొడుకును పెద్దవాణ్ణిచేసాడు. విద్యాబుధులు చెప్పించి, మంచి ఉద్యోగాన్ని ఇప్పించాడు. వివాహం కూడా చేసాడు. కొడుకు, కోడలు సన్మార్గులు. ఉత్తములు జగన్నాథాన్ని కొడుకు కోడలు సెత్తినపెట్టుకొని పూజచేస్తున్నారు.

‘నాన్నా’ అన్న పిలుపుతో జగన్నాథం మెల్లగా కళ్ళు తెరచి చూసాడు. ఎదురుగా నవ్వుముఖంతో రామం నిలబడిఉన్నాడు. ఆతని ప్రక్కనే ఉన్న కమల ‘మావయ్యా! ఇదుగో మీ అబ్బాయి పిలుస్తున్నారు’ అంది. జగన్నాథం వణకుతున్న చేతుల్ని రామం చెంపల మీదకు పోనిచ్చి కూర్చోఅన్నాడు. రామం కూర్చున్నాడు. జగన్నాథం కదిలి మెల్లగా తనతలమ, రామం

ఒడిలోఉంచి ‘బాబూ! వచ్చేవానానన్నా! నువ్వురావేమో నని, నా మనస్సు తపించిపోయిందమ్మా! ఆ ముసలి నాన్నను వదలి ఎక్కడికి వెళ్ళకేం. నువ్వు మానాన్నవి నాన్నా! నిన్ను అప్పుడు హింసించానని నన్నిప్పుడు హింసించకు నాన్నా! నన్ను తుమించపూ! నిన్ను చూడటానికి రాలేదని’ నామీద కోపంగా ఉందికదూ! నేను దుర్మార్గున్నికదూ.’

జగన్నాథంలో సంధి ప్రవేశించింది రామం కమల కన్నీరు మున్నీరుగా ఏడుస్తూ, జగన్నాథం జీవిత చరిత్ర ముగిసిపోయింది. అతడు, తన తనయుని ఒడిలోనే శాశ్వతంగా నిద్రపోయాడు. అన్ని బంధాలను తప్పించుకొని జగన్నాథం అస్తమించాడు.

‘నాన్న వెళ్ళిపోయాడు కమలా! తిరిగి మనింటికి ఇంకెప్పుడూ రాడు. నన్ను బాబూ అని ప్రేమతో, ఇహ ఎవరు పిలుస్తారు కమలా!’ అంటూ తండ్రి శవంమీదపడి భోరున ఏడ్చాడు రామం. కమల స్థాణవులా నిలబడి పోయింది.